

V Bruseli 25. mája 2018
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8804/18
Predmet:	ZÁVERY RADY o udržateľnosti verejných financií vzhľadom na starnutie obyvateľstva

Delegáciám zasielame ZÁVERY RADY o udržateľnosti verejných financií vzhľadom na starnutie obyvateľstva v znení, v akom ho prijala Rada na svojom 3619. zasadnutí, ktoré sa konalo 25. mája 2018.

ZÁVERY RADY O UDRŽATEĽNOSTI
VEREJNÝCH FINANCIÍ VZHLADOM NA STARNUTIE OBYVATEĽSTVA

Rada (ECOFIN):

1. ZDÔRAZŇUJE, že starnutie obyvateľstva predstavuje vážnu výzvu pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií, ktorá sa ešte prehĺbila v dôsledku výrazného zvýšenia úrovni verejného dlhu po hospodárskej a finančnej kríze. Aj keď dlh v EÚ začal v poslednom období klesať, zostáva aj naďalej vysoký, pričom sa očakáva, že ešte určitý čas zostane nad úrovňami, na ktorých bol pred krízou. Zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií má v tomto kontexte mimoriadny význam. POTVRDZUJE potrebu vhodnej rozpočtovej konsolidácie podporujúcej rast v súlade s Paktom stability a rastu a ďalšie vykonávanie štrukturálnych reforiem podporujúcich prípadný rast s cieľom posilniť udržateľnosť verejných financií.
2. SCHVALUJE správu o starnutí za rok 2018: hospodárske a rozpočtové prognózy pre členské štáty EÚ (2016 – 2070), ktorú vypracoval Výbor pre hospodársku politiku (pracovná skupina pre starnutie obyvateľstva) a útvary Komisie (GR ECFIN) na základe spoločne dohodnutých metodík a predpokladov. Prognózy v správe o starnutí z roku 2018 sa v súlade s jej predchádzajúcimi vydaniaми vzťahujú na verejné výdavky súvisiace s vekom (dôchodky, zdravotná starostlivosť, dlhodobá starostlivosť, vzdelávanie) a na výdavky na dávky v nezamestnanosti.
3. VYZDVIHUJE hlavné zistenia správy o starnutí za rok 2018:
 - Očakávaný pokles obyvateľstva v produktívnom veku sa z dlhodobého hľadiska stane brzdou rastu, zatiaľ čo jedinou jeho hnacou silou bude produktivita práce. Priemerná ročná miera rastu HDP v EÚ ako celku by mala vo všeobecnosti zostať z dlhodobého hľadiska stabilná. Zároveň, pokiaľ ide o potenciál rastu, medzi členskými štátmi existujú značné rozdiely. Podľa odhadov by počas celého obdobia 2016 – 2070 mal podľa základného scenára priemerný ročný rast HDP v EÚ dosiahnuť 1,4 % za predpokladu výrazného zvýšenia rastu celkovej produktivity faktorov (TFP). Podľa inej možnosti, t. j. menej optimistického scenára s nižším rastom TFP, by odhadovaný priemerný ročný rast HDP v EÚ bol 1,1 %.

- Predpokladá sa, že celkové verejné výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva v EÚ sa v období rokov 2016 – 2070 zvýšia o 1,7 percentuálneho bodu a v roku 2070 dosiahnu úroveň 26,6 % HDP, aj keď budú medzi jednotlivými krajinami veľké rozdiely. V prípade scenára s nepriaznivejším makroekonomickým odhadom (s nižším rastom TFP) by sa v období rokov 2016 – 2070 zvýšili o 2,2 percentuálneho bodu a dosiahli tak v roku 2070 úroveň 27,1 % HDP.
- Verejné výdavky na dôchodky sa zvýšia o 0,8 percentuálneho bodu v období do roku 2040, následne sa do roku 2070 vrátia mierne pod úroveň len o málo nižšiu východiskovej hodnoty (11 % HDP pre EÚ). Predpokladané výdavky na dôchodky však budú vyššie v prípade nepriaznivejších demografických alebo makroekonomických predpokladov. Napríklad na základe scenára s nižším rastom TFP sa zvýšenie do roku 2040 odhaduje na 1,1 percentuálneho bodu, pričom dôchodkové výdavky sa v roku 2070 vyšplhajú na úroveň 11,4 % HDP. Medzi členskými štátmi však opäť existujú výrazné rozdiely v závislosti od stupňa a časového aspektu starnutia obyvateľstva, vyhliadok rastu HDP, špecifických vlastností národných dôchodkových systémov, a najmä pokroku v štrukturálnych reformách.
- Verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť a dlhodobú starostlivosť sa podľa základného scenára majú v EÚ zvýšiť o 2 percentuálne body na 10,4 % HDP v roku 2070, zohľadňujúc najmä vývoj obyvateľstva. Vzhľadom na možný budúci vývoj faktorov ovplyvňujúcich výdavky na zdravotnú starostlivosť a dlhodobú starostlivosť, ktoré nie sú demografického charakteru, by v období rokov 2016 až 2070 predpokladaný nárast výdavkov súvisiacich so starostlivosťou bol 4 percentuálne body ich podielu na HDP.

4. POTVRDZUJE, že hoci víta nedávne reformy v mnohých členských štátoch, zvládnutie výziev zdôraznených v predpokladaných výdavkoch súvisiacich so starnutím obyvateľstva si od členských štátov vyžiada prijatie ďalších politických opatrení na riešenie konkrétnych problémov vo svojich krajinách. VYZÝVA členské štáty, aby vykonávali odporúčania vydané v rámci európskeho semestra, ktoré sa týkajú udržateľnosti verejných financií, a uplatňovali aj stratégiu troch pilierov na riešenie hospodárskych a rozpočtových dôsledkov starnutia obyvateľstva znížením verejného dlhu, zvyšovaním miery zamestnanosti a produktivity práce a reformovaním dôchodkových systémov, systémov zdravotnej starostlivosti a systémov dlhodobej starostlivosti.

5. V tejto súvislosti VÍTA to, že vo väčšine krajín mali nedávne dôchodkové reformy pozitívny vplyv, keďže obmedzujú dynamiku verejných výdavkov a prispievajú k zvýšeniu priemerného veku odchodu z trhu práce. KONŠTATUJE však, že rozsah reforiem v niektorých krajinách stále nie je dostatočný na obmedzenie nárastu verejných výdavkov na dôchodky, a vyjadruje znepokojenie nad tým, že účinky predchádzajúcich reforiem sa v niektorých prípadoch zvrátili. ZDÔRAZŇUJE, že členské štáty musia prijať ďalšie opatrenia, aj keď v rôznej miere, s cieľom zvýšiť skutočný vek odchodu do dôchodku, okrem iného aj zabránením predčasnému odchodu z trhu práce a podporou aktívneho starnutia; posilňovaním stimulov na zotrvanie na trhu práce; a posilňovaním prvkov udržateľnosti v dôchodkovom systéme napríklad prepojením veku odchodu do dôchodku alebo dôchodkových dávok so strednou dĺžkou života. Potrebné je vyhnúť sa opatreniam vedúcim k zvráteniu už uskutočňovaných reforiem na podporu udržateľnosti. BERIE NA VEDOMIE význam holistického pohľadu na finančnú udržateľnosť a primeranosť dôchodkových systémov. Správa o primeranosti dôchodkov na rok 2018 dopĺňa v tomto ohľade správu o starnutí obyvateľstva na rok 2018.
6. Pripomínajúc svoje závery z 8. novembra 2016 OPĀTOVNE POTVRDZUJE, že je preto mimoriadne dôležité dosiahnutie dvojitého cieľa, ktorým je zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti a prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti pre všetkých zvýšením efektívnosti a účinnosti systémov zdravotnej a dlhodobej starostlivosti.
7. VYZÝVA Komisiu, aby tieto zistenia týkajúce sa výziev spojených so starnutím obyvateľstva zohľadnila vo svojej analýze a pri dohľade v rámci európskeho semestra a aby na ich dôsledky prihliadala vo všetkých relevantných oblastiach koordinácie hospodárskych politík v EÚ.
8. VYZÝVA Komisiu, aby do konca roku 2018 uskutočnila svoje pravidelné hĺbkové posúdenie udržateľnosti verejných financií a využila tento súbor aktualizovaných komplexných a porovnateľných prognóz aj. Výbor pre hospodársku politiku by mal na základe tohto posúdenia podať správu Rade.

9. VÍTA prebiehajúce práce Eurostatu na zlepšení riadenia demografických prognóz vrátane výmeny skúseností, postupov a návrhov na zlepšenie s národnými štatistickými úradmi (NŠÚ) a na podávaní správ Výboru pre hospodársku politiku s cieľom zlepšiť kvalitu a spoľahlivosť demografických prognóz, a to pri plnom rešpektovaní nezávislosti Eurostatu a NŠÚ.
- VYZÝVA Výbor pre hospodársku politiku a Komisiu, aby na základe nových demografických prognóz, ktoré má poskytnúť Eurostat, aktualizovali do jesene 2021 svoju analýzu hospodárskych a rozpočtových dôsledkov starnutia obyvateľstva.
-